

บทที่ 5

ระบบประโยคภาษาไทย

ความรู้ในด้านภาษาไทยไม่ใช่รู้แต่เพียงเรื่องของคำเท่านั้น แต่ต้องรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคำต่างๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น คือ วลี อนุพยางค์ และประโยคด้วยซึ่งเราเรียก การศึกษาในระดับดังกล่าวว่า “วากยสัมพันธ์” (syntax) ดังนั้นในบทนี้จึงเป็นการศึกษาส่วนประกอบ หรือองค์ประกอบหรือหน่วยโครงสร้าง ซึ่งประกอบเข้าเป็นหน่วยที่ใหญ่กว่าขึ้นไปตามลำดับเป็นขั้นๆ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำในประโยคภาษาไทยโดยจะเป็นการวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์ โครงสร้าง เพื่อให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์คำในบทที่แล้ว

องค์ประกอบของประโยค

ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง (2558 : 118 – 120) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของคำในหมวดต่างๆ ที่ประกอบเข้าเป็นประโยคนั้นมีอยู่ 2 ประการคือ

1. ความสัมพันธ์ในการเรียงลำดับ

การเรียงลำดับคำในวลีหรือประโยคนั้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบของภาษานั้นๆ จึงจะเป็นประโยคที่ฟังรู้เรื่องและมีความหมาย เช่น หากนำคำว่า เด็ก กิน ข้าว มารวมกันจะปรากฏรูปประโยคต่างๆ ได้แก่

- * กินเด็กข้าว
- ข้าวกินเด็ก
- เด็กกินข้าว
- *เด็กข้าวกิน

ประโยคที่มีเครื่องหมาย * นำหน้าเป็นประโยคที่มีการเรียงเรียงคำที่ขัดต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ และประโยคพื้นฐานของภาษาไทย สำหรับประโยคที่ 2 หากพิจารณาเรื่องการเรียงเรียงคำแล้วจัดเป็น ประโยคที่เป็นไปตามระเบียบของประโยคพื้นฐานของภาษาไทย แต่มีความหมายแตกต่าง จากประโยคที่ 3

กฎการเรียงคำในประโยคนี้เป็นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของหมวดคำ เช่น ประธาน (ผู้กระทำ) กริยา และกรรม (ผู้ถูกกระทำ) ดังนั้น จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระเบียบการเรียงเรียงประโยคพื้นฐานของภาษาไทยคือ ประธาน-กริยา- กรรม

สำหรับภาษาอื่นๆ อาจมีการเรียงลำดับคำแตกต่างกันไป เช่น ภาษาญี่ปุ่น มีการเรียงลำดับแบบ ประธาน-กรรม – กริยา ภาษาฮิบรู มีการเรียงลำดับแบบ กริยา – ประธาน – กรรม ส่วนภาษาที่มีการลง วิภัติปัจจัยจะมีการบอกความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของแต่ละคำแต่จะไม่มี ระเบียบบังคับการเรียงลำดับของคำในประโยค

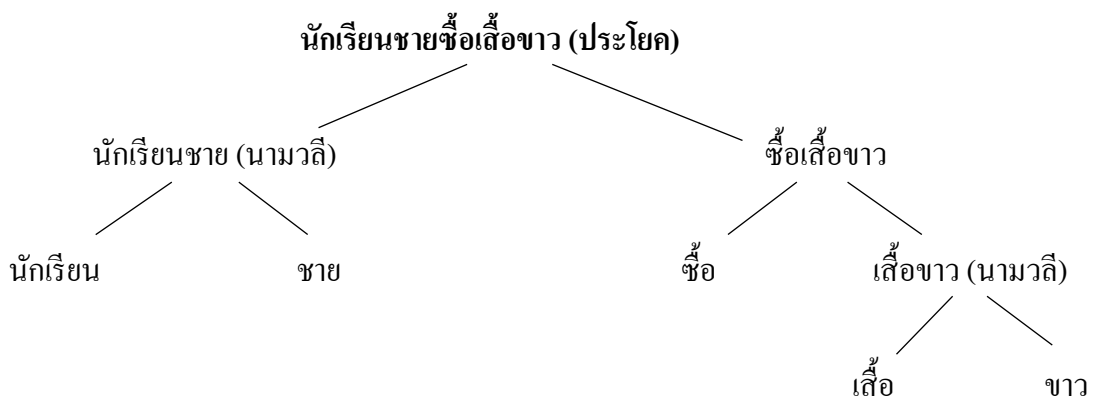
2. ความสัมพันธ์ด้านการจับกลุ่ม / ความสัมพันธ์เป็นลำดับชั้น

คำในประโยคนั้นมิได้มีความสัมพันธ์แต่เพียงการเรียงลำดับคำก่อนหลังเท่านั้น เรายังจัดคำต่างๆ ในประโยคนั้นได้เป็นกลุ่มย่อยๆ อีกด้วย โดยที่คำในกลุ่มย่อยมีความสัมพันธ์บางอย่างต่อกัน เช่น

นักเรียนชายชื่อเสื่อขาว

จากตัวอย่างตัวอย่างสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ “นักเรียนชาย” ซึ่งทำหน้าที่เป็นภาค ประธาน และ “ชื่อเสื่อขาว” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ซึ่งสามารถแบ่งย่อยไปอีกได้อีกเป็น “ชื่อ” และ “เสื่อขาว” กลุ่มของคำที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันที่รวมเข้าไว้ด้วยกันเป็น โครงสร้างหรือหน่วยทางไวยากรณ์ที่ใหญ่ขึ้น (construction) ใหม่นี้ เรียกว่า “หน่วยประกอบ” (constituent) ดังนั้น “นักเรียนชาย” จึงเป็นหน่วยประกอบของประโยคตัวอย่างข้างต้นซึ่งเป็นโครงสร้างในระดับประโยค

นอกจากนี้ “นักเรียนชาย” ยังเป็นโครงสร้างระดับวลีที่ประกอบไปด้วยหน่วยประกอบ 2 หน่วยคือ “นักเรียน” และ “ชาย” ส่วน “เสื่อขาว” ก็เป็นโครงสร้างระดับวลีที่ประกอบด้วยหน่วยประกอบย่อยคือ “ชื่อ” และ “ขาว” เราสามารถเขียนแผนภูมิตามความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นของหน่วยประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นของหน่วยประกอบของประโยค

ที่มา ดัดแปลงมาจาก (ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง, 2558:120)

ประโยค

ประโยคตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างมีความแตกต่างจากไวยากรณ์แนวอื่นๆ บ้าง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

1. ชนิดของประโยค

วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2548:133 – 135) กล่าวว่า ไวยากรณ์ดั้งเดิมมักจะเน้นศึกษาระเบียบ หรือ หลักเกณฑ์ของภาษาเขียน จนเมื่อมีวิชาภาษาศาสตร์เกิดขึ้น จึงเริ่มมีการสนใจศึกษาภาษาพูดมากยิ่งขึ้น ประโยคในภาษาพูดอาจจะมีส่วนประกอบไม่ครบบริบูรณ์เหมือนอย่างประโยคในภาษาเขียน แต่ก็ยังสามารถถือว่าเป็นประโยคได้ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 2 อย่างคือ

1.1 เกณฑ์ความหมาย แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1.1 **ประโยคเริ่ม** หมายถึง ประโยคซึ่งเราใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ เพราะเมื่อพูดแล้วผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ทันทีโดยไม่ต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน เช่น

- สบายดีหรือ
- เหนื่อยจัง

จากตัวอย่างจะเห็นว่าประโยคจะเห็นว่า ประโยคข้างต้นไม่มีประธานของประโยคแต่ผู้ฟังก็เข้าใจว่าประธานของประโยคที่ 1 คือผู้ฟัง และประธานของประโยคที่ 2 คือ ผู้พูด ดังนั้นประโยคทั้งสองข้างต้นจึงถือเป็นประโยคเริ่ม เพราะผู้ฟังที่เป็นคนไทยสามารถเข้าใจได้ทันที

1.1.2 **ประโยคไม่เริ่ม** แบ่งได้เป็น 2 ชนิด

1.1.2.1 **ประโยคไม่เริ่มแบบธรรมดา** หมายถึง ประโยคซึ่งใช้เริ่มต้นบทสนทนาไม่ได้ เพราะผู้ฟังจะไม่เข้าใจความหมาย เนื่องจากความหมายของประโยคนี้นี้นขึ้นอยู่กับคำพูดหรือประโยคที่มาก่อน เช่น

- ไม่เห็น
- ฉันทให้แล้ว

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น ถ้าใช้ลำพังผู้ฟังจะไม่เข้าใจแต่ถ้าใช้ตามหลังประโยคอื่น เช่น เห็นแว่นตาฉันไหม (นำประโยคที่ 1) และ ฉันทจะไปจ่ายเงินเขาก่อนนะ (นำประโยคที่ 2) ผู้ฟังจึงจะเข้าใจ ดังนั้นประโยคตัวอย่างข้างต้นจึงจัดเป็นประโยคไม่เริ่ม

1.1.2.2 **ประโยคไม่เริ่มแบบพิเศษ** หมายถึง ประโยคซึ่งใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้แต่ต้องใช้ในสถานการณ์พิเศษหรือต้องอาศัยบริบทในการช่วยตีความ เพราะความหมายส่วนหนึ่งของประโยคอยู่ที่สถานการณ์ที่พูดประโยคนั้นๆ

- เตือนแล้ว (ขณะที่ต้มน้ำอยู่บนเตา)
- ตกลงจะซื้อไหม (ผู้พูดเคยพูดกับผู้ฟังแล้วถึงเรื่องที่จะซื้อของอย่างหนึ่ง)
- ในวันงานหวังว่าฝนคงไม่ตก (ผู้พูดและผู้ฟังรู้ว่าพูดถึงวันในงานอะไร)

จะสังเกตได้ว่าในประโยคไม่เริ่มนั้นมักจะมีข้อความไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ หรือมีอะไรบางอย่างขาดหายไป เพราะฉะนั้นถ้าหากพูดขึ้นลอยๆ ประโยคนั้นก็ไม่ได้ความ แต่ถ้ามีประโยคอื่นนำมาก่อนหรือพูดในสถานการณ์พิเศษดังกล่าว ประโยคไม่เริ่มนั้นก็มีความหมายชัดเจนได้

1.2 เกณฑ์ลักษณะโครงสร้างของประโยค แบ่งได้เป็น 4 ชนิดคือ

1.2.1 **ประโยคสามัญ**¹ หมายถึง ประโยคซึ่งมีส่วนประกอบเพียงส่วนเดียว หรือหลายส่วนเรียงกัน แต่จะไม่มีส่วนใดเป็นอนุพากย์² โดยอาจจะเป็นประโยคเริ่มหรือประโยคไม่เริ่มก็ได้ เช่น

- แดคยังไม่ออกเลย (ประโยคเริ่ม)
- หุงแล้ว (ประโยคไม่เริ่ม)

1.2.2 **ประโยคซับซ้อน**³ หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพจน์ต่างชนิดกัน 2 อนุพจน์ขึ้นไป เช่น

- ฉันชอบเด็กที่มาหาเธอเมื่อเช้า (อนุพจน์หลัก/อนุพจน์คุณศัพท์)
- ฉันจะถามเขาว่าเขาจะมาอีกไหม (อนุพจน์หลัก/อนุพจน์นาม)

1.2.3 **ประโยคประยอกผสม**⁴ หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพจน์หลักตั้งแต่ 2 อนุพจน์ขึ้นไปและเราไม่สามารถจะวิเคราะห์เป็นโครงสร้างแบบต่างๆได้ อาจเป็นประโยคเริ่มหรือประโยคไม่เริ่มก็ได้ เช่น

- เธอจะไปกับฉันหรือว่าจะอยู่ที่นี้ (อนุพจน์หลัก 2 อนุพจน์)
- เขาขอบคุณตั้งแต่ฉันขอบคุณคุณ (อนุพจน์หลัก 2 อนุพจน์)

1.2.4 **ประโยคเชื่อม** หมายถึง ประโยคสามัญชนิดไม่เริ่ม ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำเชื่อมอนุพจน์ เช่น

- ถ้าเขาไม่มาล่ะ
- เพราะฝนตกทีเดียว

2. การจำแนกประเภทของส่วนของประโยค

ส่วนของประโยค หมายถึง หน่วยโครงสร้างของประโยค เมื่อนำมารวมกันก็จะเกิดเป็น “โครงสร้างของประโยค” ซึ่งส่วนของประโยคมีอยู่ 10 ชนิด แบ่งเป็น 2 ประเภท เรียกว่า ส่วนมูลฐานและ ส่วนเสริม (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2548 : 139 – 143) ดังนี้

2.1 **ส่วนมูลฐาน** หมายถึง ส่วนของประโยคพื้นฐานที่จะต้องมิในประโยคนั้นๆ เสมออย่างน้อย 1 ส่วน ส่วนมูลฐานมีอยู่ 7 ชนิด ได้แก่

2.1.1 หน่วยประธาน (ป) หมายถึง หน้าที่ของคำนามเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยคจะอยู่ข้างหน้าคำกริยา เช่น

- พี่ป้อนข้าวน้อง
- แม่ให้เงินลูก

2.1.2 หน่วยกรรมตรง (ต) หมายถึง หน้าที่ของคำนามเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยคจะอยู่ข้างหลังคำกริยา เช่น

- พี่ป้อนข้าวน้อง
- แม่ให้เงินลูก

2.1.3 หน่วยกรรมรอง (ร) หมายถึง หน้าที่ของคำนามเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยคจะอยู่ข้างหลังคำนามที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงซึ่งตามหลังคำกริยา เช่น

- พี่ป้อนข้าวน้อง
- แม่ให้เงินลูก

2.1.4 หน่วยนามเดี่ยว (นค.) หมายถึง หน้าที่ของคำนามเมื่อเป็นส่วนหนึ่งของประโยคที่อยู่ลำพัง โดยไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย เช่น แม่!

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ส่วนมูลฐานทั้ง 4 ส่วนข้างต้น ล้วนเป็นส่วนมูลฐานที่เป็นหน้าที่ของคำนามทั้งสิ้นคือ เป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง และหน่วยนามเดี่ยว

2.1.5 หน่วยกรรม (อ) หมายถึง หน้าที่ของคำกริยาเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยค โดยไม่มีหน่วยกรรมตรงตามหลัง เช่น

- เด็กร้องไห้

- นาฬิกาตาย

2.1.6 หน่วยกรรม (ส) หมายถึง หน้าที่ของคำกริยาเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยค โดยมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง เช่น

- พ่อปลูกต้นไม้

- คนเกาะประตู่

2.1.7 หน่วยกรรม (ท) หมายถึง หน้าที่ของคำกริยาเมื่อเป็นส่วนประกอบของประโยค โดยมีทั้งหน่วยกรรมตรงและหน่วยกรรมรองตามหลังเช่น

- พี่สอนข้าน้อง

- แม่ให้เงินลูก

จากข้างต้นจะเห็นว่า ส่วนมูลฐาน 3 ส่วนข้างต้น ล้วนเป็นส่วนที่เป็นหน้าที่ของคำกริยา คือ หน่วยกรรม หน่วยกรรม และหน่วยกรรม

2.2 ส่วนเสริม หมายถึง ส่วนที่เสริมเข้ามาในประโยคเพื่อให้ได้ความชัดเจนขึ้นอาจจะปรากฏในตำแหน่งต้นหรือท้ายประโยคก็ได้ โดยไม่ทำให้ความหมายโดยรวมของประโยคเปลี่ยนไปแต่หากวางไว้ต้นประโยคจะเน้นหนักมากกว่าอยู่ท้ายประโยคส่วนเสริมมีอยู่ 3 ชนิดได้แก่

2.2.1 หน่วยเสริมพิเศษ (พ) คือ ส่วนของประโยคที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมพิเศษ เช่น

- ตามธรรมเนียม น้อยเป็นเด็กขยันนะ

- น้อยเป็นเด็กขยันนะ ตามธรรมเนียม

- ที่จริงฉัน ไม่ชอบน้ำอัดลมหรอก

- ฉันไม่ชอบน้ำอัดลมหรอก ที่จริง

2.2.2 หน่วยเสริมบอกสถานที่ (ถ) คือ ส่วนของประโยคที่ทำหน้าที่บอกสถานที่ เช่น

- รถจอดเต็ม ข้างนอก

- ข้างนอก รถจอดเต็ม

2.2.3 หน่วยเสริมบอกเวลา (ว) คือ ส่วนของประโยคที่ทำหน้าที่บอกเวลา เช่น

- กลางคืน อากาศจะเย็นลง

- อากาศจะเย็นลง กลางคืน

3. โครงสร้างของประโยค

เมื่อนำส่วนของประโยคข้างต้นมาประกอบกันเป็นประโยค สามารถมีโครงสร้างประโยคได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งแบบส่วนเดียวและหลายส่วน (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2548 :146-151) ดังนี้

3.1 โครงสร้างของประโยคสั้นๆ ง่ายๆ ซึ่งเป็นประโยคสามัญและประโยคเริ่ม มีอยู่ 6 แบบคือ

โครงสร้างแบบ	ประโยค
นค.	แม่
อ	เหนื่อย
ป อ	ฝนตก
ส ต	หิวน้ำ
ป ส ต	คนเกาะประตู
ป ท ต ร	พี่บ๊องขำน้อง

3.2 ส่วนของประโยคที่ไม่อยู่ต่อกัน ในบางกรณีคำต่างๆ ที่ทำหน้าที่อยู่ในส่วนของประโยค ส่วนเดียวกัน อาจอยู่แยกกันเพราะมีส่วนของประโยคส่วนอื่นมาแทรกอยู่ แต่ก็ยังถือว่าเป็น ส่วนเดียวกัน เช่น

เพื่อน	ส่ง	จดหมาย	มาแล้ว
ป	ส-	ต	(-ส)
ฉัน	จะให้	ของ	เพื่อน
ป	ท	ต-	ร
			อีกหลายชิ้น
			(-ต)

3.3 โครงสร้างของประโยคสามัญซึ่งเป็นประโยคเริ่มโดยอาจจะเป็นประโยคสั้นๆ ง่ายๆ หรือประโยคที่ยาวกว่าและสลับซับซ้อนก็ได้ มีทั้งหมด 14 แบบคือ

3.3.1 แบบ อ

สายแล้ว

3.3.2 แบบ ป อ

ผ้า แห้งแล้ว

3.3.3 แบบ อ ป

เหนื่อยไหม เธอ

3.3.4 แบบ ส ต

กำลังคิดถึง บ้าน

3.3.5 แบบ ป ส ต

คน เกาะ ประตู

3.3.6 แบบ ส ต ป

เปิด- โทรทัศน์ (-ลิ) คุณ

3.3.7 แบบ ต ป ส

บ้านนี้ พ่อ เพิ่งปลูก

3.3.8 แบบ ท ต ร

ลืมทอน เงิน ลูกค้า

3.3.9 แบบ ป ท ต ร

ใคร สอน เลข เด็กกลุ่มนี้

3.3.10 แบบ ท ต ร ป

จะบอก- คะแนน นักเรียน (-ใหม่) คุณ

3.3.11 แบบ ต ป ท ร

ผลไม้ เรา จะเก็บไว้ถวาย พระ

3.3.12 แบบ ร ป ท ต

รถคันนี้ เรา ไม่ต้องเติม น้ำมัน

3.3.13 แบบ นค.

แม่เจ้า

3.3.14 แบบ นค. นค.

ขนม ของใคร

หลังจากได้ทราบการวิเคราะห์ประโยคตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างไปแล้ว หัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงส่วนที่เล็กกว่าประโยค นั่นก็คือ วลี ซึ่งถือว่าเป็นส่วนของประโยคที่มาประกอบกันเป็นประโยค ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจโครงสร้างของประโยคมากขึ้น

วลี

ในการวิเคราะห์วลีตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างนั้น มีสิ่งที่ต้องการพิจารณา คือ ชนิดของวลี องค์ประกอบของวลี และโครงสร้างของวลี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของวลี

วิจิตรน ภาณุพงศ์ (2548 : 155) ได้อธิบายเกี่ยวกับวลีไว้ว่า วลี หมายถึง คำคำเดียวหรือคำคำเดียวกับส่วนขยายซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยค

2. ชนิดของวลี

วลีอาจแบ่งได้เป็น 5 ชนิดตามชนิดของหมวดคำที่ประกอบกันเข้าเป็นวลีและหน้าที่ของวลี ดังนี้

2.1 นามวลี หมายถึง คำนามหรือคำนามกับส่วนขยาย คำสรรพนามหรือคำสรรพนามกับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค ดังนี้

2.1.1 ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน เช่น

- เก้าอี้ตัวนี้เล็กเกินไป

- เราสองคนจะไปชายทะเล

2.1.2 ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง เช่น

- ฉัน ไม่ชอบเก้าอี้ตัวนี้

- ครูจะ ลงโทษเธอสามคน

2.1.3 ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง เช่น

- เรายัง ไม่ได้ให้ขนมเด็กอีกคน

- ฉันจะ ให้ของขวัญคุณคนนั้น

2.1.4 ทำหน้าที่เป็นหน่วยนามเดี่ยว เช่น

- สนุกคนเดียวเท่านั้น

ข้อสังเกต หากวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม จะแบ่งนามวลีกับสรรพนามวลีแยกจากกัน แต่หากวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์โครงสร้าง จะมีเพียงนามวลี โดยนามวลีในที่นี้อาจประกอบไปด้วย คำนามหรือสรรพนามก็ได้

2.2 กริยวลี หมายถึง คำกริยาหรือคำกริยากับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยค ดังต่อไปนี้

2.2.1 กริยวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม เช่น

- เสื้อและกางเกงเพิ่งจะแห้ง

- ข้าวยังไม่สุก

2.2.2 กริยวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม เช่น

- ฉันชอบสอนนักเรียน กลุ่มนี้มากที่สุด

- แดง ทิ้งจดหมายไปแล้ว

2.2.3 กริยวลีทำหน้าที่เป็นกริยาวิกรรม เช่น

- อาจารย์จะ บอกคะแนนนักเรียน

- เรา ไม่ต้องอบรมมารยาทเด็กดี

2.3 พิเศษวลี หมายถึง คำพิเศษหรือคำพิเศษกับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคชนิดหน่วยเสริมพิเศษ เช่น

- ตามปกติเรามักจะอยู่บ้าน

- นำกล้วยฝ่นจะตกหนัก

2.4 สถานวลี หมายถึง ส่วนของประโยคที่ประกอบด้วยคำบุพบทกับนามวลีหรือคำบุพบท 2 คำเรียงกัน โดยทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคเพื่อบอกสถานที่มี 2 ลักษณะดังนี้

2.4.1 คำบุพบทกับนามวลี เช่น

- แม่วางแจกันดอกไม้ไว้บนตู้เย็น

- ที่जूพาๆ น้ำเคยท่วม

2.4.2 คำบุพบท 2 คำเรียงกัน เช่น

- เด็กๆ ไปเล่นข้างล่างแล้ว

- ข้างนอกอากาศร้อนมาก

2.5 กาลวลี หมายถึง ส่วนที่ประกอบด้วยคำบอกเวลาหรือคำบอกเวลากับส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคเพื่อบอกเวลา เช่น

- เมื่อ 4 ปี ก่อนพ่อยังแข็งแรงมาก

- เขาไม่ทำงานบางวัน

3. องค์ประกอบและโครงสร้างของวลี หมายถึง คำคำเดียวหรือกลุ่มคำที่เป็นส่วนประกอบหรือหน่วยโครงสร้างของวลี วลีมีองค์ประกอบนั้นมีเพียง 2 ประเภทคือ นามวลีและ กริยาวลี แต่ละวลีมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่แตกต่างกันดังนี้

3.1 องค์ประกอบของนามวลี หมายถึง ส่วนประกอบของนามวลีซึ่งอาจจะปรากฏตามลำพังหรือประกอบกันเข้าเป็นโครงสร้างของนามวลี มี 4 ชนิด คือ

3.1.1 หน่วยหลัก (ล) คือ องค์ประกอบของนามวลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำรวม 3 หมวดคือ คำนาม คำสรรพนาม และคำเชื่อมนาม เช่น

บ้าน ต้นไม้ เรือ (คำนาม)

เธอ เรา ท่าน (คำสรรพนาม)

บ้านของเธอ (คำนาม คำเชื่อมนาม และคำสรรพนาม)

3.1.2 หน่วยคุณศัพท์ (ค) คือ องค์ประกอบของนามวลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำ 2 หมวด คือ คำคุณศัพท์ และคำลักษณนาม เช่น

กระเป๋าใบใหม่ (คำลักษณนาม คำคุณศัพท์)

เสื้อใหม่ (คำคุณศัพท์)

3.1.3 หน่วยจำนวน (จ) คือ องค์ประกอบของนามวลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำรวม 5 หมวด คือคำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน คำหลังจำนวน แต่จะต้องมีคำลักษณนามอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 คำ เช่น

เรือหลายลำ (คำจำนวนนับ คำลักษณนาม)

ลูก 3 คนแรก (คำจำนวนนับ คำลักษณนาม คำลำดับที่)

3.1.4 หน่วยกำหนด (ก) คือ องค์ประกอบของนามวลี ซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำรวม 3 หมวดคือ คำบอกกำหนดเสียงตรีและเสียงจัตวา คำบอกกำหนดเสียงโท และคำลักษณนาม เช่น

หนังสือเล่มนี้ (คำลักษณนาม คำบอกกำหนด)

เด็กคนนั้น (คำลักษณนาม คำบอกกำหนด)

3.2 โครงสร้างของนามวลี องค์ประกอบของนามวลี 4 ชนิดข้างต้น สามารถนำมาประกอบเข้าเป็นโครงสร้างของนามวลีได้ 12 แบบ ดังนี้

3.2.1 ล	ต้นไม้,	ตึก
3.2.2 ล ค	ต้นไม้/ใหญ่,	ตึก/หลังใหม่
3.2.3 ล จ	ต้นไม้/2ต้น,	ตึก/ก็หลัง
3.2.4 ล ก	ต้นไม้/นี้,	ตึก/หลังนั้น
3.2.5 ล ค จ	ต้นไม้/ใหญ่/2ต้น,	ตึก/หลังเล็ก/หลังเดียว
3.2.6 ล จ ค	ต้นไม้/2 ต้น/ใหญ่ๆ,	ตึก/3ตึก/เก่าๆ
3.2.7 ล ค ก	ต้นไม้/ใหญ่/นี้,	ตึก/หลังเล็ก/หลังนี้
3.2.8 ล จ ก	ต้นไม้/2 ต้น/นั้น,	ตึก/หลังแรก/โน้น
3.2.9 ล ก จ	ต้นไม้/ต้นนี้/ต้นเดียว,	ตึก/นี้/หลังหนึ่ง
3.2.10 ล ค จ ก	ต้นไม้/ใหญ่/2ต้น/นี้,	ตึก/นี้/หลังหนึ่ง
3.2.11 ล ค ก จ	ต้นไม้/ใหญ่/นี้/ต้นเดียว,	ตึก/หลังเล็ก/หลังเดียว/นั้น
3.2.12 ล จ ค ก	ต้นไม้/2ต้น/ใหญ่ๆ/นั้น,	ตึก/3 หลัง/เล็กๆ/นี้

3.3 องค์ประกอบของกริยาวลี หมายถึง ส่วนประกอบของกริยาวลีซึ่งอาจจะปรากฏตามลำพังหรือประกอบกันเข้าเป็นโครงสร้างของกริยาวลี มี 4 ชนิดคือ

3.3.1 หน่วยแก่น (ก) คือ องค์ประกอบของกริยาวลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำรวม 5 หมวด คือ คำกริยาอาการ คำกริยากรรม คำกริยาทวิกรรม คำหน้ากริยา และคำหลังกริยา เช่น

เดิน (คำกริยาอาการ)

ไปเดิน (คำหน้ากริยา คำกริยาอาการ)

ไปเดินมา (คำหน้ากริยา คำกริยาอาการ คำหลังกริยา)

3.3.2 หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแก่น (ข1) คือ องค์ประกอบของกริยาวลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยหมวดคำรวม 2 หมวดคือ คำช่วยหน้ากริยาและคำปฏิเสธ เช่น

ไม่กิน (คำปฏิเสธ)

น่าจะกิน (คำช่วยหน้ากริยา)

ไม่อาจจะกิน (คำปฏิเสธ คำช่วยหน้ากริยา)

3.3.3 หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแก่น (ช2) คือ องค์ประกอบของกริยาลี ซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำช่วยหลังกริยาเพียงหมวดเดียวคือ แล้ว อยู่ อยู่แล้ว เช่น

นั่งอยู่ (คำช่วยหลังกริยา)
นั่งแล้ว (คำช่วยหลังกริยา)

3.3.4 หน่วยขยาย (ข) คือ องค์ประกอบชนิดหนึ่งของกริยาลีซึ่งอาจจะประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์เพียงหมวดเดียวหรืออาจจะประกอบด้วยสถานวลีลดฐานะหรือกาลวลี ลดฐานะ⁵ อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว หรือทั้ง 2 หรือ 3 อย่างก็ได้ เช่น

ชอบจัง (คำกริยาวิเศษณ์)
เพิ่งหล่นจากต้น (สถานวลีลดฐานะ)
มักจะตื่นแต่เช้า (กาลวลีลดฐานะ)

ข้อสังเกต วิจารณ์ ภาณุพงศ์ (2548 : 166) ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสถานวลีลดฐานะและหน่วยเสริมบอกสถานที่ กับกาลวลีลดฐานะและหน่วยเสริมบอกเวลาว่า สถานวลีลดฐานะและกาลวลีลดฐานะไม่สามารถย้ายไปอยู่ต้นประโยคได้ ส่วนหน่วยเสริมจะสามารถย้ายได้ เช่น

- มะม่วงเพิ่งหล่นจากต้น
- * จากต้นมะม่วงเพิ่งหล่น
- ดอกไม้เอยะในสวน
- ในสวนดอกไม้เอยะ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “จากต้น” ในประโยคที่ 2 ไม่สามารถย้ายไปอยู่ต้นประโยคได้ เนื่องจากไม่สื่อความหมาย แสดงว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำกริยาที่มาข้างหน้า ซึ่งได้แก่ คำว่า “หล่น” หรืออีกนัยหนึ่งคือ “จากต้น” ซึ่งเป็นสถานวลีลดฐานะทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบชนิดหนึ่งของกริยาลี คือ ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายในกริยาลีส่วนประโยคที่ 4 เราสามารถย้าย “ในสวน” ไปไว้ต้นประโยคได้ หมายความว่า “ในสวน” ไม่ได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำกริยาที่มาข้างหน้าเท่านั้น แต่จะสัมพันธ์กับคำอื่นด้วย จึงถือว่า “ในสวน” เป็นส่วนของประโยคคือ หน่วยเสริมบอกสถานที่ ในส่วนของกาลวลีลดฐานะก็เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

- เขาตื่นแต่เช้า
- * แต่เช้าเขาตื่น
- ฝนตกเมื่อเช้า
- เมื่อเช้าฝนตก

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “แต่เช้า” ในประโยคที่ 2 ไม่สามารถย้ายไปอยู่ต้นประโยคได้ เนื่องจากไม่สื่อความหมาย แสดงว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำกริยาที่มาข้างหน้า ซึ่งได้แก่ คำว่า “ตื่น” หรืออีกนัยหนึ่งคือ “แต่เช้า” ซึ่งเป็นกาลวลีลดฐานะทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบชนิดหนึ่งของกริยาลี คือ ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายในกริยาลี ส่วนประโยคที่ 4 เราสามารถย้าย “เมื่อเช้า” ไปไว้ต้นประโยคได้

หมายความว่า “เมื่อเข้า” ไม่ได้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคำกริยาที่มาข้างหน้าเท่านั้นแต่จะสัมพันธ์กับคำอื่นด้วย จึงถือว่า “เมื่อเข้า” เป็นส่วนของประโยคคือ หน่วยเสริมบอกเวลานั่นเอง

3.4 โครงสร้างของกริยาวลี องค์ประกอบของกริยาวลีรวม 4 ชนิดดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาประกอบเข้าเป็นแบบโครงสร้างของกริยาวลีได้ 10 แบบ คือ

3.4.1 ก	เดิน, มาเที่ยว
3.4.2 ก ข 2	เดิน/อยู่, เดือด / แล้ว
3.4.3 ก ข	หล่น/จากตั้น, ตื่น/แต่เช้า
3.4.4 ก ข2 ข	เดิน/อยู่/แถวนี้ก่อน, เดือด/อยู่/บนเตา
3.4.5 ก ข ข2	ปรึกษา/กัน/อยู่, พบ/กันอีก/แล้ว
3.4.6 ข1 ก	กำลัง/เดิน, น่าจะ/จำไว้
3.4.7 ข1 ก ข2	กำลัง/นั่ง/อยู่, คง/เดือด/แล้ว
3.4.8 ข1 ก ข	เพิ่ง/หล่น/จากตั้น, ไม่ควร/เข้าไป/ในนั้นอีก
3.4.9 ข1 ก ข2 ข	คง/เดือด/อยู่/บนเตา, อาจจะ/ยุ่ง/อยู่/ทั้งวัน
3.4.10 ข1 ก ข ข2	ยัง/ปรึกษา/กัน/อยู่, ควรจะ/อยู่/บนโต๊ะ/แล้ว

จะเห็นได้ว่าได้ว่าวลิตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างนั้นมีความแตกต่างจากไวยากรณ์แนวอื่นอยู่บ้าง เช่น การแบ่งชนิดของวลี เป็นต้น เพราะหากวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้แบ่งวลีออกเป็น 7 ชนิดตามชนิดของคำ คือ นามวลี กริยาวลี สรรพนามวลี วิเศษณ์วลี บุพบทวลี สันธานวลี และอุทานวลี นอกจากนี้ไวยากรณ์โครงสร้างยังมีการวิเคราะห์องค์ประกอบของวลีและนำมาประกอบเป็นโครงสร้างแบบต่างๆ อีกด้วย โดยในที่นี้มีเพียงนามวลีและกริยาวลีเท่านั้นที่มีองค์ประกอบ

อนุพากย์

1. ความหมายของอนุพากย์

วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2548:174) ได้อธิบายว่า อนุพากย์ (clause) หมายถึงประโยคสามัญที่ลดฐานะลง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นประโยคซับซ้อนและประโยคผสมที่ประกอบด้วย อนุพากย์ ตั้งแต่ 2 อนุพากย์ขึ้นไป

2. ชนิดของอนุพากย์

อนุพากย์สามารถแบ่งได้เป็น 4 ชนิด ดังต่อไปนี้

2.1 อนุพากย์นาม คือ อนุพากย์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับนามวลี ได้แก่

2.1.1 ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งใน 3 ชนิดนี้คือ

2.1.1.1 ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน เช่น

- ใครวิ่งชนะจะได้รางวัล

จากตัวอย่างข้างต้น “ใครวิ่งชนะ” ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยค เราอาจจะหานามวลี “เขา” มาแทนที่อนุพากย์นามได้ เช่น เขาจะได้รางวัล เป็นต้น แต่ประโยคดังกล่าวก็จะเป็นเพียง ประโยคสามัญเท่านั้น

2.1.1.2 ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง เช่น

- ฉันไปฟังเขาวิจารณ์หนังไทย

จากตัวอย่างข้างต้น “เขาวิจารณ์หนังไทย” ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงของประโยค เราอาจจะหานามวลี “เพลง” มาแทนที่อนุพากย์นามได้ เช่น ฉันไปฟังเพลง เป็นต้น แต่ประโยคดังกล่าวก็จะเป็นเพียงประโยคสามัญเท่านั้น

2.1.1.3 ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง เช่น

- ครูจะแจกรางวัลนักเรียนเรียนดี

จากตัวอย่างข้างต้น “นักเรียนเรียนดี” ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรองของประโยค เราอาจจะหานามวลี “เขา” มาแทนที่อนุพากย์นามได้ เช่น ครูจะแจกรางวัลเขา เป็นต้น แต่ประโยคดังกล่าวก็จะเป็นเพียงประโยคสามัญเท่านั้น

2.1.2 เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยนามเดี่ยว เช่น

- หมวกใบใหญ่ของใครที่อยู่ในตู้กระจก

จากตัวอย่างข้างต้น “หมวกใบใหญ่ของใคร” ทำหน้าที่เป็นหน่วยนามเดี่ยวเราอาจจะหานามวลีมาแทนที่อนุพากย์นามได้ เช่น หมวกที่อยู่ในตู้กระจก

2.2 อนุพากย์คุณศัพท์ คือ อนุพากย์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของหน่วยหลักในนามวลีและนามวลีนั้นอาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง หรือหน่วยนามเดี่ยวก็ได้ เช่น

2.2.1 ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยประธาน

- เด็กที่กำลังเล่นอยู่น่ารักมาก

จากตัวอย่างข้างต้น คำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานคือ “เด็ก” อนุพากย์คุณศัพท์คือ “ที่กำลังเล่นอยู่” เนื่องจากทำหน้าที่ขยายหน่วยประธาน และเราอาจจะหาส่วนขยายประธานที่ไม่ใช่ อนุพากย์ มาแทนที่ได้ เช่น เด็กคนนี้น่ารักมาก

2.2.2 ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกรรมตรง

- ฉันชอบบ้านที่มีสวนดอกไม้

จากตัวอย่างข้างต้น คำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงคือ “บ้าน” อนุพาคย์คุณศัพท์คือ “ที่มีสวนดอกไม้” เนื่องจากทำหน้าที่ขยายหน่วยกรรมตรง และเราอาจจะหาส่วนขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น ฉันชอบบ้านนั้น

2.2.3 ทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนขยายในหน่วยกรรมรอง

- ครูกำลังแจกรางวัลนักเรียนที่เรียนดี

จากตัวอย่างข้างต้น คำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรองคือ “นักเรียน” อนุพาคย์คุณศัพท์คือ “ที่เรียนดี” เนื่องจากทำหน้าที่ขยายหน่วยกรรมรอง และเราอาจจะหาส่วน ขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น ครูกำลังแจกรางวัลนักเรียนเหล่านั้น

2.2.4 ทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนขยายในหน่วยนามเดี่ยว

- เสื้อของเธอที่อยู่ในตู้ฉัน

จากตัวอย่างข้างต้น คำที่ทำหน้าที่เป็นนามเดี่ยวคือ “เสื้อของเธอ” อนุพาคย์คุณศัพท์คือ “ที่อยู่ในตู้ฉัน” เนื่องจากทำหน้าที่ขยายหน่วยนามเดี่ยว และเราอาจจะหาส่วนขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น เสื้อของเธอตัวนั้น

2.3 อนุพาคย์วิเศษณ์ คือ อนุพาคย์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของหน่วยแก่นในกริยาวลีและ กริยาวลี นั้น อาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรม หน่วยสกรรม หรือหน่วยทวิกรรมก็ได้ เช่น

2.3.1 ทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนขยายในหน่วยกรรม

- เขาออกไปตอนที่คุณกำลังแต่งตัว

จากตัวอย่างข้างต้น เราอาจจะหาส่วนขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น เขาออกไป เมื่อไหร่

2.3.2 ทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนขยายในหน่วยสกรรม

- แดงต้องไป (โรงพยาบาล) เพราะเขาไม่สบายมาก

จากตัวอย่างข้างต้น เราอาจจะหาส่วนขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น แดงต้องไป (โรงพยาบาล) บ่อย

2.3.3 ทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนขยายในหน่วยทวิกรรม

- คุณพ่อให้ (หนังสือเล่มนี้ฉัน) ตั้งแต่ฉันยังเล็ก

จากตัวอย่างข้างต้น เราอาจจะหาส่วนขยายที่ไม่ใช่อนุพาคย์มาแทนที่ได้ เช่น คุณพ่อให้ (หนังสือเล่มนี้ฉัน) ตั้ง 10 ปีแล้ว

2.4 อนุพาคย์หลัก ทำหน้าที่ต่อไปนี้

2.4.1 ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของส่วนประกอบประโยคซึ่งเป็นหน้าที่ของคำกริยา เช่น

- จิตใจที่คุณมาวันเกิดฉันได้

2.4.2 เป็นส่วนของประโยคซึ่งเป็นหน้าที่ของคำกริยาชนิดหน่วยกรรม เช่น

- การที่เธอแสดงกริยาเช่นนี้ไม่ดีเลย

2.4.3 เป็นส่วนของประโยคมากกว่า 1 ชนิด เช่น

- ฉันไม่ชอบขับรถเร็วมาก

2.4.4 เป็นทั้งส่วนประกอบชนิดหนึ่งของประโยคและส่วนหนึ่งของอีกส่วนของประโยคในเวลาเดียวกัน

- เด็กที่กำลังเล่นตุ๊กตารักมาก

3. คำเชื่อมอนุพากย์

วิจิตร ภาณุพงศ์ (2548:180) ยังกล่าวไว้อีกว่า นอกจากอนุพากย์จะมีชนิดและหน้าที่ที่แตกต่างกันแล้ว อนุพากย์แต่ละชนิดยังมีคำเชื่อมอนุพากย์ที่แตกต่างกัน โดยแบ่งได้ดังนี้

3.1 คำเชื่อมของอนุพากย์นาม

คำเชื่อมของอนุพากย์นามทุกคำจะปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอ มีทั้งสิ้น 7 คำ คือ ที่ การที่ อย่าง ที่ว่า ตามที่ว่า และ อย่างไร ที่ ทุกคำทำหน้าที่เชื่อมอนุพากย์นามเข้ากับอนุพากย์หลัก ตัวอย่างเช่น

- การที่คุณตอบเขาแบบนั้น/น่าเกลียดมาก
- ที่ว่าจะมีการปฏิบัติ/จะจริงหรือ
- ที่เขาพูด/ฉันไม่เชื่อ
- อย่างคุณกำลังทำอยู่นั้น/ฉันไม่ชอบเลย

3.2 คำเชื่อมของอนุพากย์คุณศัพท์

คำเชื่อมของอนุพากย์คุณศัพท์ทุกคำจะปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอ แต่จะไม่เคยปรากฏต้นประโยคใหญ่เสมอ พบในภาษาพูด 4 คำคือ ที่ ซึ่ง ที่ว่า อย่างไร และพบในภาษาเขียน 4 คำคือ อัน ดั่ง ผู้ ดั่งที่ ตัวอย่างเช่น

- คุณเชื่อว่า/ที่ว่าจะเกิดแผ่นดินไหวที่กรุงเทพฯ/ไหม
- อากาศที่ฝนตกใหม่ๆ /สดชื่นดี

3.3 คำเชื่อมของอนุพากย์วิเศษณ์

คำเชื่อมของอนุพากย์วิเศษณ์จะปรากฏต้นอนุพากย์เป็นชนิดคำเชื่อมต้นเสมอพบค่อนข้างมาก เช่น หลังจาก ก่อนที่ เมื่อตอน ตรงที่ เพราะว่า เพื่อ นอกจาก ว่า ถึงแม้ อย่างไร กับ กระทั่ง และ โดยที่ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าได้อ่อนพากย์ตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างก็คือमुख्यประโยคและอนุประโยคตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมของพระยาอุปทิศศิลปสารนั่นเอง เพราะเราจะพบอนุพากย์ในประโยคผสม (ประโยคความรวม) และประโยคซับซ้อน (ประโยคความซ้อน) เท่านั้น การการแบ่งชนิดและการทำหน้าที่ที่มีความคล้ายคลึงกัน ต่างกันเพียงชื่อเรียกเท่านั้น

สรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นถึงความสัมพันธ์ของคำแต่ละคำที่นำมาเรียงต่อกันอย่างเป็นระบบ ว่าจะ เป็นในระดับวลี รวมถึงองค์ประกอบและโครงสร้างของวลี อนุพจน์และชนิดของอนุพจน์ รวมทั้ง ประโยคชนิดต่างๆ และส่วนของประโยคซึ่งถือเป็นหน่วยไวยากรณ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งอาจจะปรากฏตามลำพัง หรือรวมกันเข้าเป็นประโยคก็ได้ ทั้งหมดทำให้เราเห็นถึงความสัมพันธ์ต่างๆที่เชื่อมโยงคำแต่ละคำ เข้าด้วยกัน แต่นอกเหนือจากความสัมพันธ์ของคำที่นำมาเรียงต่อกันเป็นประโยคแล้ว สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญที่ ช่วยให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้เข้าใจคือ “ความหมาย” ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป